

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egyhónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egyhónapra K 2-40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1915

IV. évfolyam 120. szám.

Szombat, május 22.

Olasz hadüzenet előtt.

A kamara és szenátus elfogadta a háborus javaslatot.

Döntött az olasz kamara s az olasz szenátus. Aránytalan szótöbbséggel a háboru mellett szavaztak. A briganti tehát indul, hogy orgyilkos tervét végrehajtani megpróbálja.

Az olasz kamarában ma Turati képviselő a hivatalos szociálisták nevében megokolta, miért nem fogadja el Salandra háborus javaslatát. Cicotti a többi — nemzeti — szociálisták nevében beszélt s azt hangoztatta, hogy nem kíván a kormány akciója elé akadályt gördíteni. Olaszország szerinte védelmi háboru előtt áll. A kamara ezután a törvényjavaslatot titkos szavazással 407 szóval 74 ellen elfogadta. Az ülés Marcora elnök ünnepélyes szavaival véget ért.

Róma: A kamara ülése után a szenátus szintén összeült. Titkos szavazásban 262 szavazattal 2 ellenében elfogadták a rendkívüli fölhatalmazást tartalmazó törvényjavaslatot. A szenátus bizonytalan időre elnapolta üléseit.

Hogy miért csatlakozott az entente mellé Olaszország, azt leleplezi most egyik svájci újság. A Baseler Anzeiger jelentése szerint Olaszország azt hozza fel magatartásának indító okául, hogy Anglia a gibraltári szoros elzárásával fenyegetődött, ha Olaszország nem megy a hármass entente hatalmaival. Ha azonban csatlakoznék hozzájuk, Anglia följárólt Olaszországnak három milliárd lira előleget és az osztrák-magyar monarchiától elhódítandó területeket garantálta. Ennek ellenében Olaszországnak köteleznie kellett magát, hogy 150.000 embert a Dardanellákhoz, 300.000 embert pedig a Champagneba küld.

A monarchia jegyzéke Olaszországhoz.

Bécs: Olaszországnak bejelentésére, hogy a hármasszövetséget felbontja, báró Burián István külügyminiszterünk jegyzékkel felelt, melyet ma délután nyújtott át Avarna hercegnek, a bécsi olasz nagykövetnek. Kínos meglepetéssel vette tudomásul a

császári és királyi kormány a szövetség felbontását, mely két államnak évtizedeken át biztosította a békét és Olaszországnak ismert szolgálatokat tett. Emlékeztetünk San Giuliano akkori kijelentéseire és az olasz királynak 1914. augusztusában Ferenc József öfelségéhez intézett táviratára. A bécsi és berlini kormányok sajnálták Olaszországnak elhatározását, hogy semleges marad, mely aligha volt összeegyeztethető a szövetségi szerződés szellemével, lojálisan mégis elfogadták az olasz kormány nézetét. Az olasz kormány bejelentett igényeire, melyek bizonyos kártalanításra vonatkoztak, a cs. és kir. kormány elfogadta az álláspontot, késznek nyilatkozott e tárgyról eszmecsere-t kezdeni. A cs. és kir. kormány nem veheti tudomásul az olasz kormány kijelentését, hogy semmisnek kívánja tekinteni a monarchiával kötött szövetségi szerződést, mert a kijelentés ellentmondában áll Olaszországnak 1912. december 5-én kötött szerződésben vállalt ünnepélyes kötelezettségével, mely a szövetség tartamát 1920. július 8-ig megállapítja.

Csapatszállítóhajók indultak Albániába.

Athénből jelentik: Brindisiből és Korfuból öt olasz csapatszállító hajó indult el Albániába, mert — mint olasz forrás mondja — az albániai haderők megerősítését szükségessé tette a bandák felkelésének nagyra nőtt arányai.

AZ OSZTRÁK HATÁRON VÉDEKEZIK AZ OLASZ.

A Pester Lloydnak jelentik Genfből, hogy Olaszország segítségével a Dardanelláknál rövidesen újra megkezdik a hadműveleteket. Albániában és az osztrák határon védelmi jellegű lesz az olasz akció. Itt a franciák is támogatni fogják őket.

EGY TÜZÉREZRED VONAKODIK HARCBA VONULNI.

Luganóból jelentik: Turinban egy tüzezred vonakodik a háboruba elvonulni.

A BEHIVOTT OLASZOK SZIDJÁK A HÁBORUT.

Zürichből jelentik: A miassoi pályaudvaron mozgalmas az élet, a behívott olaszok tömegesen utaznak el és elkeseredetten szidják a háborut.

Az olasz flotta útja.

Genfből jelentik: Az olasz nyugati flotta egyes hajóit Spezia, Gaeta, hadikikötőkből a szicíliai Augusto kikötőkbe rendelték. Most már ugyyszólván az egész olasz tengeri haderő az Adriai tengeren és ennek bejáratánál van. A legnagyobb hajóraj Brindisiben várja a további parancsot.

Uj balkán-blokk.

Egy előkelő balkáni politikus, aki az utóbbi napokban Svájcban tartózkodott, a következő érdekes nyilatkozatot tett a Balkán momentán helyzetére vonatkozólag:

— Soha annyira nem feszültek a balkáni államok idegei, mint éppen a legutóbbi napokban. Azokban az országokban, amelyekben volt még valami csekély szimpátia az ántánthoz, most véglegesen eltűnt minden rokonszenv, haraggal és gyűlölettel gondolnak a londoni diplomáciára, amely a háboru elején lármásan hangoztatta, hogy szívében viseli a balkáni országok érdekeit és most egyszerre eladta őket egy hazárdot játszó hatalomnak: Olaszországnak. — Magában Szerbiában és Görögországban is hallatlan az elkeseredés eddigi szövetségesei ellen, melyek az első kínálkozó alkalomnál kiszolgáltatták azokat a nemzeti aspirációkat, a mik miatt a szerbek az ántánt szolgálatába szegődtek. Szerbia már több ízben konstataulta ezt a hitszegést, az ántánt nem egyszer ajánlott fel szerb területeket Bulgáriának, néhány ezer katona ellenében, Görögország, amely semleges volt ugyan és semlegessége az ántántnak kedvezett, mivel a szerbeknek csakis az ő területein keresztül lehetett hadiszert szállítani, szintén el van keseredve Dél-Albánia miatt, amelyet az ántánt örökre odaadott Olaszországnak. Az

A város hatósága a szegedi polgárok figyelmébe ajánlja, hogy becsületünk, lelkiismeretünk és önfenntartási ösztönünk parancsolja, hogy JEGYEZZÜNK AZ UJ HADI KÖLCSÖNRE!

ántánt, amely nemzetiségi elveket hangoztatott, ezzel kiáltóan vét az elv ellen, amikor a göröglakta Epiruszt olasz területnek ítéli. A szerb, görög ántántellenes elkeseredés oly nagy, hogy Pétervár akkreditált diplomatái már számolnak azzal az eshetőséggel, hogy a többi ántántellenes Balkán-állam közbenjöttével blokkot fognak szervezni a központi hatalmak Oroszország és Olaszország ellen.

Végleges döntés.

Genf, május 21. Az olasz király a kamara ülése után kihallgatáson fogadta Salandra miniszterelnököt. A kihallgatáson Salandra azokat az előterjesztéseket tette meg, amelyek Olaszország elhatározását végleg eldöntik.

AZ OLASZ FŐKONZUL NEM UTAZOTT EL.

Egy reggeli lap azt írta ma, hogy Alberto Martin-Franklin, a budapesti olasz főkonzul tegnap este csomagolt s ma reggel már el is utazik Budapestről. Érdeklődtünk ebben a dologban az olasz főkonzulátuson, ahol maga Martin-Franklin főkonzul jelentette ki előttünk, hogy a hír valótlan, mert *elutazása iránt semmiféle utasítást nem kapott.*

AZ OLASZ KÖVETELÉSEK NEM HIVATALOSAK.

A Berliner Tageblatt Luzatti volt olasz pénzügyminiszter nyilatkozatával foglalkozva azt írja, hogy azok a pontok, melyeket Luzatti mint Olaszország követeléseit sorolt fel a National Tidende római tudósítója előtt, mostanáig hivatalos formában még sehol sem terjesztettek elő. Ha egyébként az olasz kormány ezeket a követeléseket támasztja, — a mi lehetséges, — jól tudhatta előre, hogy ennek megvalósítása csak háborúval történhetik.

RÓMAI NAGYKÖVETEINK MÉG NEM UTAZTAK EL.

Lugano, május 21. Mai kelettel jelentik, hogy a német és osztrák-magyar nagyköveteink még Rómában vannak. Az Idea Nazionale fel van bősztülve emiatt és azt írja, hogy a központi hatalmak nagyköveteinek már régen el kellett volna utazniuk, mert Olaszország el volt készülve arra, hogy nyomban a hármasszövetség felmondása után az osztrák-magyar monarchia részéről be fog következni az első ellenségeskedés. A lap nem titkolja amiatt érzett bosszúságát, hogy *Ausztria-Magyarország nem válaszolt haladéktalanul hadüzenettel a hármasszövetség felmondására.* Így hát Olaszország kénytelen megüzeni a háborút, *ami meg is fog történni.* — Kézelfogható ok van a hadüzenetre: az olasz-osztrák-magyar szerződés 7. cikkelyének a monarchia részéről történt megszegése.

A német birodalom és Törökország ellen — jelenti továbbá az Idea Nazionale — *Olaszország nem fog hadat üzeni, hanem megvárja a fejleményeket s a két állam magatartását.*

Az olasz király az intervenció mellett.

A Basler Nachrichten tudósítója jelenti Rómából: *Az olasz király maga is híve az intervenciónak. Ép azért nem akart Giolittiről mit sem tudni, noha ez az államférfiu különben bizalmát élvezte.*

Az olasz kamara háborút akar.

Róma, május 21. (Stefani-ügynökség.) A kamara további lefolyásában Turati indokolta a hivatásos szociálisták ellenkező nézetét.

Collianni republikánus bejelenti, hogy *lemond a szólás jogáról* s rövid bejelentését e szavakkal fejezi be:

— *Éljen Itália!* (Nagy tetszés.)

Cicotti szociálista a többi szociálisták nevében annak a nézetének ad kifejezést, hogy nekik úgy is, mint polgároknak, úgy is, mint szociálistáknak *nem szabad a kormány intézkedései elé sem tényleges, sem erkölcsi akadályokat gördíteni.* Védelmi háboru előtt állunk — mondja — és nekünk szociálistáknak, kötelességünk isorompóba állani, hogy *létre jöjjön a megújított Európa és az általános lefegyverzés, amely ennek a háborúnak eredménye lesz.* El kell tolni minden akadályt a civilizáció érvényesítésére.

A vita ezzel véget ért, szavazás alá bocsátották a kormány javaslatait és titkos szavazás útján négyszázhét szavazattal hetvennégy ellenében a kamara elfogadta azokat.

Marcora elnök, amikor a határozatot kihirdeti, *Salandrával együtt feláll,* utánuk az egész kamara. A határozat bejelentését e szavakkal végzi:

—A kamara ismét megtalálta önmagát és Olaszország megszentelt hitét. *Siessünk, teljesítsük kötelességünket. Összetartásunk a bizalom, hadseregünk és haditengerészetünk vitésége meg fogja találni az olasz egységet.* Éljen a király!

A kamara tagjai meg-megújuló tetszéssel fogadták az elnök bejelentését. Salandra indítványára *a kamara ülését határozatlan időre elnapolták.*

Az ülés után a tömeg D'Annunzio mellett tüntetett.

AZ OLASZOK FÉLTIK MŰKINCSEIKET.

Milanóból jelentik, hogy az összes Lombardiában, Velencében és Észak-Olaszországban levő műkincseiket *Olaszország belsejébe szállították.*

TANÁCSKOZÁSOK BÉCSBEN.

Bécs, május 21. A külügyminisztériumban tegnap is nagy élénkség uralkodott. Gróf Tisza István miniszterelnök és gróf Stürgkh osztrák miniszterelnök ismételten megjelent báró Burián közös külügyminiszternél, aki később sok diplomátát fogadott, elsősorban a szövetséges államok képviselőit. A külügyminisztérium épülete előtt nagy események hírére várva, nagyszámu kíváncsi ember csoportosult. Este 6 órakor a külügyminisztérium elé érkezett herceg Avarna olasz nagykövet. A külügyminisztert kereste, aki nem volt otthon és így gróf Fargách első osztályfőnökkel beszélhetett csak. Ennek a látogatásnak kétségtelenül *csak formális jellege* volt.

Azon a két pályaudvaron, ahonnan az Olaszországba menő vonatok indulnak, érdekes jelenetek látszódtak le tegnap. Sok olasz alattvaló, aki eddig el nem utazott, tegnap sietve szedte össze vagyonát és *elutazott Bécsből.* Az olaszok elutazása különben már hetek óta tart. A bécsi olaszok legnagyobb részét élelmiszerkereskedők és munkások. — Sok van közöttük, aki osztrák állampolgár. Ezek legnagyobbbrészt Bécsben maradtak, de levették üzletükről az olasz felirású táblákat és cédulát függesztettek ki, amelyre ráírták:

Osztrák állampolgár vagyok! — Egy ismert olasz vendéglős ezt a felírást ragasztotta ki: Görög származású osztrák állampolgár vagyok! Éljen Ausztria!

LELKESEDÉS ZÁGRÁBBAN.

Zágráb, május 21. Olaszország területi követelése *a horvátság körében nagy mebotránkozást keltettek.* Azon területek, amelyekre Olaszország a „nemzeti egység” jogcímén igényt tart, tulnyomóan *horvát lakosságúak s horvát jellegűek.* Az események alakulását *Zágrábban nagy lelkesedéssel látják,* tegnap este hazafias tüntetés volt a Jellasich-téren és a báni palota előtt.

A szentszék semleges.

Róma, május 21. Az Osservatore Romano hivatalosan jelenti: Különböző újságokban ismételten kolportáltak azt a hírt, hogy a szentszék az egyházközségek papságát utasította, hogy Olaszország háboruja tekintetében ilyen vagy amolyan álláspontot foglaljon el. Főhatalmazásunk van ezeknek a híreknek a megcáfolására.

MARGIT KIRÁLYNŐ KÓRHÁZA.

Róma, május 21. Margaréta özvegy anyakirályné római palotáját, amely egyike Róma legnagyobb házaának, Vörökereszt-kórházzá alakította át és a kormánynak felajánlotta.

ITALIA ÉS NÉMETORSZÁG KÖZT SZÜNETEL A SZÁLLÍTÁS.

Bern, május 21. Az anyagszállítás Itália és Németország között Svájcban át rendkívül megesapant az utóbbi hetekben ugyannyira, hogy a legminimálisabbnak mondható. Mindazonáltal tegnap *Olaszországból még hatvan kocsit szállítottak Németországba. A szén kivétel Itália felé teljesen beszünt* az elmúlt héten és alig néhány kocsi érkezett vasárnap óta az olasz határra.

AZ OLASZ KORMÁNY MESTERKEDÉSEI.

Lugano, május 21. Az *Avanti* jelenti, hogy az olasz kormány tizenkét óra hosszat visszatartotta Tisza István gróf s Bethmann-Hollweg beszédeiről szóló táviratokat.

Behívások Olaszországban.

Róma, május 21. A tengerészeti miniszter rendeletére az önkéntes motorcsónak tagjai ma szolgálatra bevonultak. A testület nemrég alakult és tagjai hat hónapig minimális szolgálatra vannak kötelezve.

Spanyolország az entente ellen.

Madridból jelentik: *A hadügyminiszter az összes szabadságot aktiv és tartalékos tengerésztiszteket fegyvergyakorlatra beívtta. A Carlos Vatro és Espano csatahajók indulásra készen állanak. Beszélnek, hogy a napokban Spanyolországban elrendelik a részleges mozgósítást, mielőtt Anglia bevonul a forradalmi világot élő Portugáliába. — Spanyolország az angol haderővel szemben képes megvédeni érdekeit, mindenekelőtt a hajdan elrabolt Gibraltárról van szó, melynek visszahódítását a spanyol lapok követelik.*

Májusban 200 ezer orosz fogoly.

— Jaroslautól keletre támadni próbált az ellenség. —

A német nagyvezérkar közli: Keleti hadszíntér: Szavle vidékén csak kisebb ütközetek voltak. A Dubissánál, Podubistól keletre támadásaink Betygoláig jutottak. Ez az előhaladás további 1500 foglyot eredményezett Mifoszajcietől és Benzagolától keletre az oroszokat a folyón túlra visszavettük. Tovább délre áll a harc. A Njementől délre megvert orosz erők maradványai Kowno irányában folytatták futásukat.

Délkeleti hadszíntér: A német csapatoknál a helyzet változatlan. Jaroslautól keletre foglyokat ejtettünk, akik nem fegyverekkel, hanem tölgyfakarókkal voltak felfegyverkezve. Mackensen vezérezredes hadserege és a többi, az osztrák-magyar hadsereg kötelékében harcoló német csapatok május elseje óta 104.000 foglyot ejtettek, 72 ágyút és 253 géppuskát zsákmányoltak. Ezek a számok a már nyilvánosságra hozott összegző adatokban bennfoglaltatnak.

Legfőbb hadvezetőség

(Közli a miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest, május 21. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A középgaliciai arcvonalon a harcok tovább tartanak. Azokat az orosz osztagokat, amelyek a San-szakaszon Siciawától lefelé, a folyó nyugati partján még tartották magukat, a folyón túlra visszavettük. Jaroslautól keletre szövetséges csapatok nagyobb ellenséges erők egyes előretöréseit véresen visszautasították. A foglyok száma emelkedik. Csapatunk Drohobycztól keletre heves éjszakai harcokban rohammal bevettek egy orosz állást és elfoglalták Neudorf helységet, ez alkalommal ezernyolcszáz oroszot elfogtak. Keletgaliában az oroszoknak a Dnyeszteren át intézett ellenoffenzíváját a Pruth-vonalon megállítottuk. Kolomeánál az ellenség áttörési kísérletei meghevesült, az összes támadásokat, amelyek e hídfő ellen irányultak, az ellenség igen súlyos veszteségei mellett visszavertük. A kielcei hegyvidéken vívott harcokban, amelyek helyenkint még tartanak, eddig 4000 foglyot ejtettünk. Május tizenhatodika óta a foglyok száma újabb huszezer emberrel emelkedett, eszerint május másodikától számuk 194.000 ember.

Höfer altábornagy,

a vezérkari főnök helyettese.

A Pruth vonalon is támadunk.

Sajtóhadiszállás, május 21. A második nagy csata az egész arcvonalon folyamatban van. A küzdelem gyűjtőpontjai: Sieniava és Jaroslau. Az oroszok erős ellentámadásokkal próbálkoznak, de mindenütt vereséget szenvedtek. Przemyslől délkeletre támadásaink tért nyertek. Nagyon sok foglyot ejtettünk. Stryj körül a harcok folyamatban vannak. A Pruth-vonalon ellentámadásba mentünk át és különösen Kolomeánál támadunk erősen.

Jól haladunk előre és itt is igen sok foglyot ejtettünk.

Orosz vélemény a nagy offenzívánkról.

Kopenhága, május 21. A Daily Telegraph Szentpétervárról igen érdekes jelentést kapott. Beavatott körök a Galiciában és Orosz-Lengyelországban összpontosított szövetséges haderőt harminc-harmincöt hadtestre becsülik. Ebből szerintük tizenkettő német hadtest. A harc az orosz katonai szakértők szerint egészen újszerű, mert a szövetségesek ezuttal először igyekeznek tömegük erejével hatni. A leghevesebb a küzdelem a San vidékén, ahol körülbelül 249 kilométer a harc vonal. A szövetségesek minden jel szerint ezen a helyen akarnak döntő csatát nyerni. Érdekes az orosz jelentésekben az a többször visszatérő részlet, hogy az elfogott sebesült magyar tisztek vallomása szerint a monarchia és Németország szövetséges csapatai nem fognak pihenni mindaddig, amíg a győzelmet ki nem csikarták és Oroszországot békére nem kényszerítették.

A nyugati harcok.

Berlin, május 21. A nagy főhadiszállás jelenti: Nyugati hadszíntér: Yperntől északra színes franciák éjjel megtámadták a csatornától keletre fekvő állásainkat. A harc ott még tart. Egy késő éjjel Neuve-Chapellel délre Le Quinque-rue táján megkezdett angol támadás tüzünkben összeomlott. Arrástól északra Fresnay mellett egy ellenséges repülőgépet lelőttünk. A franciáknak az Ailly-erdőben tegnap délután megkezdett újabb támadása az ellenség jelentékeny veszteségei mellett meghevesült, néhány fogoly maradt a kezünkön.

Legfőbb hadvezetőség.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

A török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, május 21. A főhadiszállás közli: A Dardanella-fronton e hó 19-én reggel megtámadtuk Ari Burnunál az ellenséget s annak megerősített pozícióit. Hála csapataink csodálatos vitézségének, a kijelölt célt a jobb és balszárnyon elértük és az ellenséget kivertük előretolt állásaiból. A centrumban egészen az ellenséges sáncállásokig jutottunk. A balszárnyon megszállottuk az ellenséges sáncállások egy részét és két gépfegyvert zsákmányoltunk. Délután az ellenség hadihajóinak védelme alatt ellentámadást kísérelt meg jobbszárnyunk ellen, de súlyos vesztesége mellett visszavertük. Repülőink értékes felderítést végeztek támadásunk közben. Sed-il-Bahnnál a 19-ére virradó éjjelen könnyűszerrel visszavertük az ellenség ellentámadásait. A tengerszoros bejáratánál az ellenséges hadihajók szokásuk szerint lövéseket váltottak előretolt ütegeinkkel. A Charlemagne páncélos hajót egy lövésünk eltalálta. Az ellenség Sed-il-Bahr mellett tüzéségi állásait és táborát partí ütegeink eredményesen lötték, úgy, hogy az ellenség kénytelen volt tüzéségi állásait megváltoztatni. A többi harctérről semmi új hír nem érkezett. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Föl a fejfel!

Föl a fejfel és nézzünk bátran a szemébe minden bajnak és minden veszélynek és az egész világnak, amely a tíz hónapig tehetetlen entetek körül csoportosul. Semmi sem új a nap alatt s miként Mária Terézia idején egész Európával szemben tudta a magyar nemzet vitézsége királya veszélyeztetett trónját és országait megmenteni, azonképpen most Németországgal való testvéri szövetségben és hűségben az egész világgal fogunk szembeszállani a magunk igaza és dicsőséges győzelmünk biztos tudatában. Ha nem tudtak főfain bennünket az oroszánok, a szemtelen olasz poloska sem fog bennünket tönkre tehetni. Gondoljunk csak az olaszok abesszinai vereségére és tripoliszi vergődésére. Az olasz számokkal szembe állítjuk hadseregiünknek egy véres háború tíz hónapjában szerzett gazdag stratégiai és taktikai tapasztalatait, amelyeknek oly bőséges gyümölcseit szedjük most Galicia vérázott földjén. A meghasonlott olasz nemzettel, a világ legerkölcstelenebb perfidiájával, a talián perverzítással szembe állítjuk nemzetek között még soha elő nem fordult német és magyar egységet, német és magyar hadi tudást, német és magyar világra szóló hadi erényeket. Az olasz szemtelenség csak megnehezíti, de nem veszélyezteti győzelmünket. Ha eddig örömmel küzdöttünk, ezentúl fogcsikorgató dühhel vetjük magunkat összes ellenségeinkre. Eddig a vitéz és lovagias magyar nemzet küzdött, Itáliának azonban meg kell ismernie a magyar nemzetet a maga rettenetes és ádáz dühében. Évszázados testvéri szeretetünk az olaszok iránt, izzó gyűlöletté változott tegnaptól mára.

Ez a bűnben megfogamzott háború Olaszországra nem hozhat áldást. A gonosz lelkiismeret és a bűn megérdemelt megtorlásától való félelem adta most a fegyvert Olaszország kezébe becsületes, áldozatkész szövetségeseivel szemben. Nem a ki nem elégített, vagy ki nem elégíthető nemzeti aspirációk miatt száll most Olaszország ellenünk hadba, hisz még akkor kötötte le magát az entente hatalmaknak, amikor mi még nem mondtuk ki az tuolsó szót, amikor még nem is tudhatták, hogy meddig megyünk még el az engedékenységekben. A rossz lelkiismeret rémképeket festett a könnyen hevülő és izgékony olasz fantázia elé. Olaszország jól tudta, hogy oly hallatlan módon és oly sokat vétett a kötelesség, a szerződéses szövetségi hűség ellen, hogy a világrendet fentartó és szabályozó magas etika megtorlását hívta ki maga ellen. Gonoszsága tudatában nem tudta elképzelni, hogy győzedelmes szövetségesei nem fognak határt szabni nagylelkűségüknek. Attól tartott, hogy minél nagyobb lesz a győzelmünk, annál nagyobb és súlyosabb lesz az ő bünhődése. És ezt a győzelmet és ezt a bünhődést megakadályozandó, most félig már legyőzött ellenségeink mellé áll. Pedig amilyen egyértelmű akarattal és elszántsággal szállottunk sikra Ausztria-Magyarország és Németország régi ellenségei ellen, oly egyértelmű akarattal és elszántsággal akadályoztunk volna meg Magyarország minden megtorló lépést régi barátjaival: az olaszokkal szemben. Egy Olaszország ellen való hadjáratra Magyarország senki kedvéért sem lett volna kapható. Magyarország akarata s hozzájárulása nélkül pedig Ausztria nem vállalkozhatott és Németország nem vállalkozott volna büntető hadjáratra Olaszország ellen. A gonosz ember minden tisztességes emberben az ellenségét látja és mert Olaszország tudja és érzi, hogy gonosz volt, ösztönszerűleg félt megcsalt, tisztességes szövetségeseinek a győzelmétől.

Igy is jó. Igy még jobb. Legalább egy csapásra az áruló barát is megbünhődik. Nem mer mi akartuk megbüntetni, hanem mert kierőszakolta azt.

Andrássy, Bismarck és Crispien zseniális gondolata: a hármasszövetség az egyik nemzet hitványsága miatt most ime, csuf véget

ért. Ha Olaszország méltó lett volna szövetséges társaihoz, már rég vége volna ennek az irtózatossá váló háborúnak, mely annyi szenvedést és nyomorúságot hozott az egész világra. Így továbbra is vérbe kell gázolnunk. *Kell*, hisz mi nem kerestük ezt a sok borzalmat. Ránk

kényszerítették, hát tovább is vérben gázolunk. De gázolunk!... És gázolunk mindaddig, míg mindenkit, aki nekünk rosz, le nem gázolunk. De akkor jaj, százsorosan és ezerszeresen jaj neked Itália!

Föl a fejfel, magyarok!

Szerbia esetleg külön békét köt a monarchiával.

(A szerbek küldöttségének kudarca Petrogradban. — Az oroszok a háboru befejezését siettetik.)

(A Délmagyarország távirati tudósításai.)

Mikor híre ment Szerbiában annak, hogy az oroszok és szövetségeseik Olaszországnak akarták adni a szlávok dalmát partokat, a miért a hegratos szerb nép Oroszország uszítására naivul a maga nagyságát álmódva, gyilkosságra vetemedett, majdan hengegve fegyvert fogott: egy deputáció ment Petrogradba, melynek élén *Sztojanovics* volt miniszter és *Belics* tanár állott. Ez a deputáció elmondta az orosz politikusoknak, hogy a szerbeket nagyon sérti és nagyon izgatja az entente az az eljárása, hogy a délszláv érdekeket fölládozza Olaszországnak, ami megsértése a nemzetiségi elvnek; majd elmondották, hogy a szerbek ennek valódsága esetén *készek a monarchiánkkal békét kötni.*

Az orosz külügyminiszter lapja, a *Bozjevja Vjedemoszti* ilyenformán hálálkodik erre a fenyegetésre:

— Oroszországnak arra van szüksége, hogy a háboru hamar véget érjen. Ezt Olaszország közbejöttétől várja. Olaszország a támogatást igaz, a kis délszláv népek kárára kéri, ezt pedig meg nem adni a nemzetiségi elv elvont eszméjéért, korlátoltság volna az orosz politika részéről.

A délszláv népek fölszabadításának eszméje csak jelszó volt egyesek ajakán.

Az oroszok nem igen támogathatják a délszláv törekvéseket, mert ezek ugylátszik, meg vannak elégedve a látszólagos osztrák járommal és *nem hagyják cserben a monarchiát* az Olaszország elleni háboruban és *Oroszország is egyáltalán nem köteles felszabadítani a szlávokat.*

Dalmácia szláv népe nem érdekli az oroszokat és az olasz járom alól csak úgy szabadítja fel, ha lehet.

Ha pedig Olaszország támogatását csak a dalmát szlávok fölládozásával nyerheti meg, ezt háborús nélkül megteszi.

Ami azonban külön a szerbeket illeti, tudják meg ők különösen, hogy a *mostani nagy háboru a szerbek idézték fel.* Miattuk önlük annyi vér, miattuk pusztul el az évszázados kultúra annyi kincse, lesz földönfutó annyi millió ember, ők idézték a világra a töméntelen átkot és könnyet.

A szerbek mindezek után *ne nehezítsék meg az entente helyzetét*, melyet az általuk okozott tüzvész fenyeget. Ne beszéljenek oly elvekről, amiknek semmi értelme sincs.

A szerbek már is összekuszálták a kérdést kezdetben a macedóniai kérdéssel, most meg a délszláv kérdéssel hozakodnak elő.

Hallgassanak a szerbek, az élet kompromisszumokból áll és minden bármily vonzó formula sértő lesz, ha nem illik bele az élet szűk keretébe.

A kadetpárt lapja, a „*Rjecs*” pedig ek-

ként bátorítja a szerbek póruljárt küldöttségét:

— Neratov és Gukijevics, a deputáció ama kijelentésére, hogy Szerbia végső erőfeszítésével ellenáll annak, hogy az entente Olaszországnak áldozza fel életétérdekeit s hogy *inkább külön békét köt a monarchiával*; azt válaszolták, hogy mindhiába, a háboru sürgős befejezése reményében *a szerb érdekeket kénytelenek fölládozni Olaszországnak.*

Szerbia ne ijesztgesse Oroszországot azzal, hogy külön békét köt Ausztria-Magyarországgal, mert ez Oroszországot egyáltalán nem izgatja, ez a meggondolatlan lépés ugyanis elsősorban Szerbia pusztulását vonná maga után.

A szerbeknek nem kell az olasz segítség.

A *Belgrádban* megjelenő *Politika* vezércikkben a következő szenzációs dolgokat írja:

A cikk mindenekelőtt megállapítja, hogy Olaszországnak az ententehez való csatlakozása tisztára *üzleti vállalkozás*, majd szóról-szóra ezeket mondja:

Igaz ugyan, hogy Ausztria-Magyarországnak ma már nincs annyi elsőrendű katonasága, hogy Olaszországot a siker kilátásával megtámadhatná, mindazáltal nagyon kérdéses, vajjon nem-e képes Olaszország elleni háborujában legalább is energikus defenzív magatartást tanúsítani, amelyre azután hivatkozhatik, hogy létjogosultságát kimutassa. — Azért nincs kizárva, hogy *Olaszországnak segítsége egy minusszal növeli a harci eredményeket.* Ezekből az okokból *jó volna Olaszországnak a most folyó háboruba való beavatkozását tul nem becsülni.* Az ententera nézve különben egyáltalán nem hízegő azt a gyanút kelteni, hogy olyan hatalomra szorult, mely szolgálatait oly drágán bocsajtja áruba.

A legszomorubb az egészben, hogy *az alku tárgyai mi vagyunk. Anglia és Franciaország Szerbia és délszlávság számlájára adnak Olaszországnak engedményeket. Szerbia nem kéri és nincs is szüksége az olasz segítségre és legkevésbé sem hajlandó, hogy ezért a segítségért valamely délszláv területről lemondjon.*

Ha az entente rá van szorulva az olasz segítségre, fizesse meg annak árát a saját zsebéből. Van elég területe, amelyről szabadon rendelkezik, anélkül, hogy azzal egy harmadiknak a jogait sértse. *Savoya, Korzika, Malta, Tunisz, Algeria, Kiszázia és Egyiptom* igen jól jöhetnek mint kompenzációs területek tekintetbe.

Teljesen meg vagyunk róla győződve, hogy *Olaszországnak ez a zsaroló politikája az ententének sem rokonszenves* és hogy csak nehéz szívvel határozza el magát ilyen

kizsartott kompenzációkra és ép úgy meg vagyunk győződve arról is, hogy *ez a zsarolás előbb-utóbb magán Olaszországon is keservesen megbosszulja magát.* Mindenesetre pedig az az igazságos és méltányos, hogy kompenzációkat az adjon, aki hisz azoknak a szükségességében. *Nekünk nem kell Olaszország segítsége, azért nem is vagyunk hajlandók áldozatot hozni érte.* Isztria és a dalmát tengerpart szláv és szlávoknak is kell maradnia. Minden kísérlet, amely arra irányul, hogy ezt az állapotot erőszakkal megváltoztassa, csak új bonyodalmakra és összeütközésekre vezet, amelyeknek a hordereje még be sem látható.

Tisza az olaszok eljárásáról.

— A főrendiház ülése. —

(*Saját tudósítónktól.*) A főrendiház pénteken délelőtt ülést tartott nagy érdeklődés mellett. A kormány tagjai teljes számban voltak jelen. Az ülés megnyitása előtt állandóan az olasz kérdéssel beszélgettek. Gróf *Tisza* István miniszterelnök néhány perccel tizenegy óra előtt az elnöki szobában felkereste báró *Jósika* Samu főrendiházi elnököt és vele együtt ment be az ülésterembe.

Báró *Jósika* Samu elnök 11 órakor megnyitotta az ülést. Bemutatta *Frigyess* főherceg főparancsnok távirati válaszát, amelyet a főrendiház üdvözlő táviratára adott, majd a képviselőház elnökének átíratát a legutóbb tárgyalt törvényjavaslatokról.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök kéri, hogy a mostani viszonyokra való tekintettel a főrendiház intézze el a választások feletti bíráskodásról szóló törvényjavaslatot sürgősen.

Napirend előtt gróf *Desewffy* Aurél szólt fel. Nem tudom, — mondotta, — kívánatosnak tartja-e általában a miniszterelnök ur, hogy tájékoztassa a főrendiházat az olasz helyzetről.

— Igaz-e, képzelhető-e, hogy egy szövetségesünk, — legalább eddig szövetségesünknek gondoltuk, — olyan követelésekkel lép fel a monarchiával szemben, amelyeknek teljesítése a monarchiának nemcsak, mint nagyhatalomnak megmaradását, de a jövőbeni fenállását is lehetetlenné teszi.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: A kormány a lapokból értesült azokról a tényekről, amelyek az olasz kamarában tegnap történtek. *A kormány az olasz kormánytól annak újabb megbízatása óta egészen a legutolsó óráig semmiféle közleményt nem kapott, semmiféle információi nincsenek.* Ilyen körülmények között *tartózkodni kívánok bármilyen véleménynyilvánítástól* és mély tisztelettel kérem a méltóságos főrendeket, hogy ugyanerre az álláspontra helyezkedjenek. (Helyeslés.)

— Azt hiszem, nekünk nyugodtan be kell várnunk azt az eljárást, azokat a tényeket, amelyeket az olasz kormány egészen spontán, *a mi részünkről való, minden befolyásolás és felszólítás nélkül cselekedni fog és ehhez képest fogjuk mi a magunk lépéseit megtenni.* (Élénk helyeslés.) Kérem, méltóztassék válaszat tudomásul venni. (Élénk helyeslés.)

Ezután áttértek a napirendre.

A kivételes intézkedésekről szóló törvényjavaslatot hozzászólás nélkül *elfogadták.*

A hadiszállítások körül elkövetett visszaélésekről szóló törvényjavaslatnál gróf *Hadik* János kifogásolja, hogy bár ezeket a büncselekményeket polgárok és katonai személyek követik el, mégis a polgárokat sokkal súlyosabban büntetik.

Balogh Jenő igazságügyminiszter válaszol *Hadik* felszólalására és kifejti, hogy a nemzetnek és a kormánynak csak dicsőségé-

HIREK

0000

re válik, hogy nem gondolt arra, hogy a viszályok ilyen súlyos fajtái ilyen nagy mennyiségben fognak előfordulni.

Ezután a javaslatot általánosságban elfogadták.

A 6. szakasznál gróf *Hadik* János indítványozza, hogy a közbenjárókat szigorúbban büntessék, minősítsék a közbenjárást vétségnek és büntessék egy évig terjedhető fogházzal.

Balogh Jenő igazságügyminiszter a közbenjárókra vonatkozólag azt mondja, hogy a súlyosabb eljárásra azért volt szükség, mert tömegesen fordultak elő esetek, mikor az illető termelési ágak jogosult tényezői helyett más költők szállítási szerződéseket, például posztoszállítást ékszerész vállalt, papírosbakkancsot pedig galíciai és magyarországi ügyvédek.

Ezután a hazaárulók vagyoni felelősségéről szóló javaslat került sorra. Gróf *Hadik* János hangoztatja, hogy ártatlanok nem szenvedhetnek. *Balogh* igazságügyminiszter kijelenti, hogy gondoskodni fognak az ártatlanokról.

A javaslatot általánosságban és részleteiben is változtatlanul elfogadják.

Következett az indemnitási javaslat. — Gróf *Széchenyi* Aladár bizalmatlan a kormánnyal szemben. Elérkezett az idő az általános választójog megadására.

Gróf *Tisza* István tartózkodik a pártpolitikai vitától. A képviselőválasztási bíráskodás javaslatánál nem vezette pártpolitika. Egy megjegyzésre kijelenti, hogy *élelmiszerhiány nincs*.

Teleszky János védi a pénzügyi adminisztrációt. Gondoskodik a kormány, hogy a hadi rokkantak illően elláttassanak. A javaslatot változtatlanul elfogadják.

Az ülés 2 órakor végződött.

Az angol kormányválság.

Amsterdam, május 21. Tegnap körülbelül száz liberális képviselő jött össze, hogy tiltakozzanak a kabinet rekonstrukciója ellen, de *Asquith* közbelépésére elállottak tiltakozásuktól. A liberális sajtó továbbra is nyugtalanodik. A vezető orgánumok attól tartanak, hogy a kabinet kiegészítése a politikai pártokat elválasztó ellentéteket el fogja tüntetni és ez a politikai pártelvek sérelmével fog járni. A munkáspárt a feajánlott tárcát elfogadta. Képviselőként *Henderson* lép be a kabinetbe. A *Daily News Kitchenert* vádolja a lőszergyártás elégtelensége miatt és azt ajánlja, hogy küldjék *Kitchenert* Indiába alkirálynak, vagy küldjék a harctérre mint generalisszimust. — Az unionisták ezzel szemben abban biznak, hogy *Kitchener* és *Law* közös munkája a külügyminisztériumban jó eredménnyel fog járni. Az eddigi hírek szerint *Churchill* a kabinetben marad s gyarmatügyi miniszter lesz. *Harcourt* indiai alkirály lesz. Befejezett tény, hogy a tengerészeti tárcát *Balfour* kezébe kerül.

Lengyel mezőkön,
tábortűz mellett...

GYÓNI GEZA
przemysł versei.
Ára 1 korona.

Kapható: VÁRNAY L.
könyvkereskedésében.

— **Románok hűsége.** *Karánsebesről* táviratozzák: A 13. számú volt román bánági határőrezredből alakult vagyonszövetség esztörtőkön *Medve* Zoltán cs. és kir. kamarás főispán, mint kormánybiztos jelenlétében tartott közgyűlésén *Dragalina* Patricius vagyonszövetségi elnök napirend előtt felszóllalt s röviden visszaillesztést vetett a léttünkért folytatott s immár tizedik hónapja dúló világháboru eseményeire. Megnyugvással állapította meg, hogy a határvidék lakossága méltó módon veszi ki a részét a küzdelemből s méltónak mutatkozik a határőröknek hűségükről ismert emlékéhez. *Medve* Zoltán főispán, mint kormánybiztos a vagyonszövetségi elnöknek a szörénységi volt határvidék egész lakossága nevében elhangzott hazafias szavaira reflektálva, kiemelte, hogy az ország határán belül soha senki sem kételkedett a Szörénység lakosságának a trón és a haza iránt való hűségében. Megvan róla győződve, hogy ez a hűségében kipróbált román lakosság megbecsüli földjét. A közgyűlésen teljes számban megjelent képviselőtestületi tagok lelkesedéssel vették tudomásul a kormánybiztos szavait, amelyek után a közgyűlés áttért a napirendre s letárgyalta a folyó ügyeket. — A többiközt elhatározta, hogy az ujonnan kibocsátott hadikölcsönre százezer koronát jegyez.

— **Visszaélés a lisztutalványokkal.** A hatóság annak idején figyelmeztette a lisztkereskedőket és sütőket, hogy az utalványokat, amelyekre a Back-malomban lisztet kapnak, csak a közlelmezésre használhatják föl. Több kereskedő és sütő kijátszotta a hatósági intézkedését és nagyobb mennyiségű lisztet adott el tarhonyakészítőknek. A rendőrség fölfedezte a visszaélést és valóságos liszttrazziát tartott a tarhonyakészítőknél. Több vagon olyan lisztet foglaltak le már eddig, amihez a hatósági rendelet kijátszásával jutottak. Ennek természetesen kárát szenvedte a közlelmezés. Egy esetben már kétségtelenül bebizonyosodott, hogy három sütő és egy kereskedő visszaéltek az utalványokkal. A főkapitányság a három sütőtől és kereskedőtől megvonta az utalványt és így azok a Back-malomban levő városi lisztkészletből nem kaphatnak lisztet. A tarhonykészítőknél talált lisztet elkobozta a rendőrség. A kihágási eljárás is megindult az utalvánnyal visszaélők ellen.

— **A hősök sírjainak gondozása.** Amint lapunkban annak idején megírtuk, a közönség köréből felhangzott kívánság folytán a város tanácsa megkereste a belvárosi temető bizottságot, ahol külön temetőrész van kihalva a háboru következtében elhalt hősök nyugvó helyeül. hogy az egyes sírokat rendszeren hantoltassák fel és vegyék gondozás alá. A temető-bizottság készséggel tett eleget s a sírokat felhantoltatta s ezt bejelentette a város tanácsának, a vízvezeték is átvezettette a sírokhoz úgy, hogy azok gondozása már most nem ütközik nehézségekbe. A város uriaszonyai közül már is többen vállaltak és vettek át sírokat virággal feldisznítésre és ápolásra, ami kevés fáradsággal járó egyik legszebb megnyilvánulása a hazafias kegyeletnek s a hősök iránti tiszteletnek. A temető gondnoksága lehetőleg minden sírt virágdisszel óhajt ellátni, s e célból a gondozásra vállalkozóknak a kiválasztott sírokat átadni óhajtja, nehogy egyébként egyes sírokat többen is gondozzanak, mások pedig anélkül maradjanak. E célból felkéri a temető gondnokság azokat az urhölgyeket és mindazokat, akik vállalkoznak a sírok gondozására, sziveskedjen vasárnap

délután 4 és 5 óra közt a belvárosi temetőbe megjelenni, ahol a sírokat *Gombkötő* János temetőgondnok kifogja osztani s átadni, s a kegyeletes elhatározás megörökítése céljából a vállalkozók neveit jegyzékbe veszi.

— **Vetőmagra fölvetett kölcsönök behajtása.** A m. kir. miniszteriumnak rendelete, az állam, a törvényhatóságok és a községek részéről egyeseknek *vetőmag beszerzésére* az 1915. év első felében nyújtott kölcsönök behajtásáról. A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912: LXIII. t.-c. 16. §-ban nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli: 1. §. Azok a kölcsönök, amelyeket az állam akár saját közegei útján, akár a törvényhatóságok vagy községek útján, ugyiszintén azok, amelyeket a törvényhatóságok és a községek az 1915. év első felében egyeseknek *vetőmag beszerzésére* adtak vagy adnak, az adóstól járulékaikkal együtt közigazgatási uton közadók módjára hajtathatnak be. — Az adós a követelés fenn nem állása vagy időelőtti érvényesítése esetében öt megillető jogait birtokon kívül rüdes bírói uton érvényesítheti. 2. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki. Budapest, 1915. évi május hó 17. napján. *Gróf Tisza István* s. k., m. kir. miniszterelnök.

— **Aki romlott áruval kereskedik.** Szerajóvból jelentik: A büntető bíróság eljárást indított *Romano* Izsák Ábrahám szerajevói kereskedő cég ellen, amelyről kiderült, hogy következetesen és kizáróan romlott élelmiszerek forgalomba hozásával foglalkozik. A cég raktárában több mázsa rothadt hagymát, 23 hordó megromlott káposztát, 80 láda büzös turót foglaltak le. A cég levelezéséből megállapították, hogy az árukat már romlott állapotban vásárolta, azzal a céllal, hogy szállításoknál ezt a portékát is értékesíthesse.

Labdarugó mérkőzés Ujszegeden. A vakkatonák és a vöröskereszt egyesület javára jótékony football mérkőzést tartanak vasárnap délután fél öt órakor Ujszegeden a Szak sporttelepén. A szegedi Testgyakorlók Köre most kitűnő formában levő és ujonnan nevelt játékosokból összeállított csapatát játszik a szabadkai Sport Egyesület szintén jó formában levő csapatával. Ezen mérkőzés lesz az első Szeged városában, a múlt év augusztus óta dúló háborus időben, mikor vidéki csapat méri össze erejét a szegedi Testgyakorlók Köre csapatával. Tekintve a jótékony célt, valamint a szegedi Testgyakorlók Köre vezetőségének nagyarányú és költséget nem kímélő buzgóságát, remélhető, hogy a szegedi sportkedvelő nagyközönség egy élvezetes, szép és fair játékban fog gyönyörködni. A mérkőzés napján katonazene szórakoztatja a közönséget.

— **A gyűjtőkocsi utja** Május 22-én, szombat, VI. járat. A gyűjtőkocsi indul a Rudolf-térről. Utirány Bástya-utca, Batthyány-utca, Szentgyörgy-u., Szentgyörgy-tér, Szentmiklós-utca, Hajó-utca, Maros-utca, Kálmán-utca, Munkácsi-utca, Timár-utca, Dugonics-utca, Teleki-utca, Osztrovszky-utca. Pusztaszeri-utca, Lengyel-utca és Fodor-utca.

Nemzeti-szálloda

(volt Konrád) **Róka-utca 6. sz.**, Szeged-pályaudvarral szemben. Gyönyörűen átalakítva tiszta szobák 2 koronától kezdve. — **Kávéház** egész éjjel nyitva.

Modern villamos-csillárok

minden áremelés nélkül óriási választékban **illuminációs bevezetésekkel** a legolcsóbban eszközli **Fonyó Soma** világitási vállalata, **Kölcsey-utca 4. sz.**, Wagner-palota.

Mindenkinek kötelessége hadikölcsönt jegyezni!

Az olasz hadsereg ereje.

(Az újjászervező munka részben meg történt. — A gyalogságról, tüzérségről és a hadiflottáról. — Statisztikai adatok.)

(Saját tudósítónktól.) Olaszország a múlt év óta lázasan készülődött, hogy hadseregét minél erősebbé tegye.

Megállapított tény, hogy a reorganizáció lázas munkája a jelen pillanatban már jóval túlhaladta a kezdetben kitűzött célpontot. Eleinte Itália fegyveres semlegességének biztosításáról beszéltek most pedig az olasz hadsereg olyan arányu kiépítésével állunk szemben, amilyent tavaly tavasszal még a legvérmesebb olasz optimisták sem remélhettek.

Szerencséje volt Itáliának, hogy királya Zupelli altábornagy személyében rövid ideig való tapogatózás után megtalálta azt a hadügyminisztert, aki a kedvező konjunkturát a lehető legnagyobb mértékben ki tudta használni a hadsereg javára. Tehetségén és erélyességén kívül roppant nagy előnye Zupellinek az, hogy minden fontosabb kérdésben önként, belső meggyőződésből rendeli magát alá a vezérkar főnökének, Cadorna tábornoknak, aki esetleg a hadsereg főparancsnoka lesz.

Olaszországban ugyanis a vezérkar mindenkorai főnöke veszi át a hadsereg feletti főparancsnokságot.

Az olasz hadsereg kiépítésének főcéljai gyanánt:

1. a tekintélyes szolgálatban álló haderő létszámának egy milliónyira való felemelését és ezzel kapcsolatban;

2. a szükséges tiszti és altiszti személyzetnek előteremtését tüzték ki.

Az első célt hosszabb ideig tartó fegyveres, vagy más szolgálatra való behívással érték el. A hadseregnek jelenleg szolgáló első vonalbeli csapatai e behívások után 12 hadtestre és három lovashadosztályra tehetők. Létszámuk körülbelül 660.000 ember. — Egy második vonal 12 hadosztályból és különleges csapatokból áll 250.000 főnyi létszámmal.

Ezen a két vonalon kívül még 450.000 népfölkelő állana az olasz hadseregnek a rendelkezésére.

A második cél elérését szolgálja a tartalékos tisztek behívására és jobb kiképzésére vonatkozó törvény. Ennek a parlamentben történt megvitatása alkalmával a hadügyminiszter többek között a következőket hozta fel a törvényjavaslat indokolására:

„A korábbi behívás lehetetlen volt, mert a tartalékos tiszteket 5—6 hónapon keresztül kellett volna szolgálatban tartani. — Ez pedig felesleges volt, mert télen, amikor az Alpokat hó borítja, a hadjárat valószínűtlennek látszott, vagy csak szűkebb korlátok között lett volna viselhető. Csak most, amidőn a hadsereg tekintélyes számerőt ért el, vált szükségessé a sok tartalékos tiszt behívása és az önként jelentkezők örvendetesen nagy számánál fogva március végéig így is 7000 tartalékos tisztre lehet számítani. Ennek a tartalékos tisztikarnak a kiválóságáról pedig a lybiai háboru fényes bizonyosságot tett.”

A tartalékos tisztek behívásának megfelelően a gyalogság, bersaglierik, alpinik és hadmérnökesapatok tisztjelöltjeinek gyorsított kiképzésére az ország minden részében tanfolyamokat is szerveztek, amelyek május 1-én kezdődtek és négy hónapig fognak tartani. A tanfolyamra pályázhat a hadsereg minden tagja, aki legalább három hónap óta szolgál és az iskolai képzettsége meg van.

Nagyon szaporította a tiszti szükségletet a tábori tüzérség újjászervezése is, melynek eredményeként az olasz hadtestek az eddigi 16 ágyus üteg helyett 24 négyágyus üteggel vannak ellátva.

A négyágyus ütegekre való áttérést az olasz hadügyminiszter a törvényjavaslat ajánlásakor azzal indokolta, hogy lehetetlen már hatágyus gyorstüzelő üteget is elegendő számú lövedék kocsival ellátni. — Ennek az

indoklásnak helyességét katonai körökben korábban már általánosan ismerték.

A mezei hadsereg nehéz tüzérsége is hat üteggel szaporodott, a hegyi tüzérségnél egy új 12 üteges ezredet szerveztek, amelylyel a hegyi ütegek száma 46-ra emelkedett. Az 1—36. üteg a három hegyi tüzérezredhez, a 37—39. üteg a palermói tábori tüzérezredhez tartozik, a 40—46. üteg pedig Lybia területén van szétszórva.

Ezekkel a katonai körökben várva-várt újjászervezésekkel befejezést nyert Itáliában az éveken keresztül huzódott katonai kérdés. A hadvezetőség figyelme ilyenformán más kérdések felé fordulhatott. A legégetőbb kérdés volt a régi csapatoknak újból való csoportosítása.

Ez a csapatnem, amelynek fontossága óriási mértékben növekedik, Olaszországban eddig az ugynevezett speciálta zászlóaljából állott.

Ezek a részek, amelyeknek egyetértéssel kellett volna dolgoznia a közös cél érdekében: egymás támogatása helyett, egymásnak akadékoskodtak.

Az összes csapatok tizenkilenc évfolyamból sorozzák. Nyolc az aktív hadsereghez tartozik, négy a milizia mobile, vagy honvéd és hét a milizia territoriale, vagyis a népfölkelés.

Márciusig, szolgálatban volt az 1912., 1913., 1914. és 1915. évfolyam. Ehez hozzá kell fűznünk, hogy az 1914-esek csak szeptember 7-ike óta szolgálnak és csak most tekinthető harcra képes legénységnek. Az 1912., 1913. és 1914. évfolyamok a régi sorozási törvény alapján soroztattak és 415.000 főből állanak. Hozzájuk kell számítani az 1913. és 1914. hetvenezer katonáját a második kategóriából. Ezek csak negyven napig szolgálnak; alkalmatlanok, akiknek a törvény meg rövidített szolgálati időt engedélyez (póttartalékosok).

Az új katonai intézkedések egyike az 1915-ös évfolyam időelőtti behívása, amely január 15-én történt. Minthogy ezeket már az új sorozási törvény alapján sorozták, száznylevanezret sorozták be.

Negyvenöt napra behívták és bent tartották az alpesi csapatok 1881. évfolyamának első kategóriáját. Az aktív egységekkel együtt harcra készre tették az alpesi csapatok 1882 től 1876. évfolyamig a népfölkelőket és a milizai mobilet. A formáció hetven zászlóaljból és három tüzérezredből áll.

Ami a flottát illeti, az 1891. évfolyam matrózai bizonytalan időre hajóikon maradnak. Ezzel elérték, hogy jelenleg 40.000 ember szolgál a tengerészetben.

Hajóinak száma több, mint a monarchiáé, azonban ennek oka elsősorban az, hogy nekik kisebb hadihajók vannak inkább nagy számban. Általán, különösen a csatára kész hajók klasszissokkal gyöngébbek, mint a mi hajóink és megállapított valóság, amit a világháboru előtt az egyik angol katonai attasé mondott, hogy tudnillik: a monarchia flottája legjobb a világon.

A monarchia flottája már egyszer tönkrement poecékká verte az olasz flottát.

Az olasz flotta adriai bázisa Brindisi, mely hetek óta teljesen el van zárva minden idegen, sőt olasz kereskedelmi hajó elől is. A fő flottaerő most Brindisiben van, részben a németek által nagylelkűen adott szénnel befűtve, a jelre várva.

Az olasz tengeri erőt nem becsüljük le természetesen és konstataljuk, hogy az olasz-török háboruban részleges sikereket is mutatott (igaz, hogy akkor még török flotta aránytalanul kicsi volt), viszont az olasz flotta is átalakítás elé került és fejlesztették, az olasz-török háboru tanulságait felhasználva. A főparancsnok az abruzzoi herceg, aki a Conte de Chavour-on tüzte ki tenger-nagyi lobogóját. Ez a hajó dreadnought és

KORZÓ-MOZI

Igazgató VAS SÁNDOR.

Telefon 11-85.

Szombaton és vasárnap

A szezon
legnagyobb
szenzációja

Csoda film!

A mérgek helye

dráma 5 felvonásban.

Valamint az új
kisérő műsor!

◆◆ Előadások szombaton 5, 7 és 9 órakor vasárnap d. u. 2 órától éjjel 12 óráig.

Rendes helyárák!!

az első hajórajhoz tartozik. A világháboru óta különben csöndesen egy új dreadnoughtot vízre bocsátottak az olaszok. Olaszországnak *huszonhat nagyobb, ütköző hajója* (sorhajók és páncélosok) van.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

0000

MŰSOR:

SZOMBATON: Hegedüs Gyula bucsufel-
léptével, bérletben, leszállított helyá-
rakkal másodsor *Az apja leánya*. Színmű. (Párat-
lan ^{3/3}-os.)

VASÁRNAP D. U.: Félhelyá-
rakkal *János vitéz*. Daljáték.

ESTE: Bérletben, leszállított helyá-
rakkal *Tiszavirág*. Operett.

Az apja lánya.

— Bemutató előadás. —

A darab nem új s ma, hogy a szegedi színházban való első előadását hallgatuk, gyakran gondoltunk *Gondinet* bájos vigjáté-
kára: A *párisi-ra*, amely őse a *Guinon* és *Bouchinet* vigjátékának: *Az apja lányá-*
nak. Abban is az apa rátalál a lányára, bár más
körülmények között. Abban azonban van
cselekmény, ami előttünk történik, bájosság,
ami fogva tart és lirai bensőség, ami a szí-
vekhez férközik. A ma bemutatott vigjáték-
ban sok szó esik a multról és egyáltalán
sok benne a cselekvés nélkül való szó, vala-
mint nem kevés a németes szentimentaliz-
mus.

Elmondjuk a történetet. Orsier Charles
elválik a feleségétől, aki egyedül marad, nem
a legfényesebb viszonyok között, Jeanne leány-
ával. Az idő szép lassacskán eltelik, Jeanne
17 éves lesz és kérője is akad, Légeois Edo-
uard személyébe. A boldogító igen elhangzik
és boldogság közepette betoppan a családba
Tremeant, Orsier jogtanácsosa és kéri, hogy
Jeanne, a törvény rendelkezése szerint az
apánál töltsön egy hónapot. A leány meg-
érkezik az apához, akit nem is ismer, aki
világfi módjára dus viszonyok között élt.
Jeanne elinte idegenkedik az apjától, de el-
kábitja a fény, pompa és a társaság, amely-
lyel apja megismerteti a szeretet, a jóságot,
amivel az apja környékezi, sőt beleszeret
apja barátjába, Thonsezy Jaquesba és kisza-
bott időn túl is apjánál marad. Egyszerre
csak megjelenik az anya. Az olvasó kitalálja
a végét: a lány kedvéért újra egyesül férj
és feleség, az anya és apa. Eddig van.

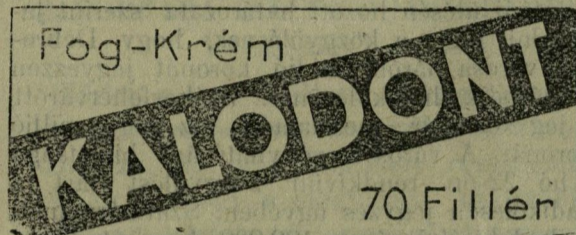
Az ismert mindennapi történet, ami azon-
ban nincs hijával kedves és vidám hangu-
latoknak és a szükséges szentimentalizmus-
nak, amit még mindig kedvel a közönség.
És az apát Hegedüs Gyula személyesítette.
Mondani is fölösleges, a művész fölébe ke-
rült a darabnak. Egy charmeant minden
kedvessége bennefoglaltatott a szereplésében.
Persze, a beszéde külön gyönyörűség. Nap-
hosszat elhallgatna az ember, oly természe-
tes, oly igaz, bensőséges és nem szinpadias.
Földön és nem szinpadon járó emberek szok-
tak így beszélni, ennyi szívvvel, melegséggel
és természetességgel. Nagyon élvezte a kö-
zönség Hegedüs Gyula művészetét, amely-
nek szépségeit nem tudta lerontani a meg-
felelő partner hiánya. Pedig a lány a legjob-
ban megrajzolt alakja a darabnak. Nem
komplikált szerep, csak természetesnek, egy-
szerűnek és igazi színjátszónak kell annak
lennie, aki megszólaltatja. A többi alak
lényegtelen, töltelék gyanánt szolgál.

Az újdonság előadásában a művészen
kívül Gömöri Vilma, Nagy Erzs, Császár
Camilla, Körmeny Kálmán, Matány Antal
és Ungvári Mór vettek részt.

A darab holnap újra színre kerül és
Hegedüs Gyula ebben a színházi esztendő-

ben holnap bucsuzik a szegedi szinpadtól.
Aki csak teheti, vegyen részt a bucsuzáson,
művészi szépség és értékesnek lesz részese
a vendég részéről. Ma teljesen megtelt a né-
zőtér, amint illik, ha Hegedüs Gyulát alkal-
munk lehet ünnepelni és színjátékának tar-
talmasságában elmerülni. . .

A színházi iroda jelentése. Ma este
bucsuzik tőlünk Hegedüs Gyula, a kiváló
művész, akinek minden fellépése iránt a leg-
nagyobb érdeklődés mutatkozik. Az „Apja
leánya” című vigjátékban, mely tudvalevőleg
a mester legkiválóbb alakításainak egyike.
Holnap, vasárnap délután félhelyá-
rakkal Kacsóh Pongrác örökbecsű eredeti daljátéka, a
János vitéz kerül színre a címszerepben Déry
Rózsival. Este leszállított helyá-
rakkal bérlet-
ben az idei évad legnagyobb sikert aratott
újdonsága, a *Tiszavirág* operette megy a fő-
szerepben Déry, Ocskay, Koháry, Solymosi
és Matánnal. Hétfőn délután az *Aranyember*
Jókai pretikus színműve adatik félhely-
á-
rakkal.

A magyar hadikölcsön.

Eddig 4.331.400 kor. jegyeztek Szegeden.

(*Saját tudósítónktól.*) A második magyar
hadikölcsön jegyzése hatalmas lépésekkel ha-
lad előre. Nap-nap után újabb milliók jön-
nek össze, hogy hirdessék a magyar nép
áldozatkészségét és győzelmünkbe vetett hi-
tét. Szegeden, sajnos eddig még nem mutat
megfelelő eredményt a kölesön jegyzés, ami-
nek oka minden bizonnyal abban rejlik, hogy
sokan az utolsó napokig várnak a jegyzé-
sükkel.

Azonban nem fér ahhoz kétség, hogy
Szeged hazafias közönsége, a szorongatott
hazánók minden elképzelhető módon segélyere
siet és méltóképen veszi ki részét a kölesön
sikerének előmozdításából. Hisz ezuttal nem
közönséges kölesönügyletről van szó, — bár
az állam több kamatot ad, mint amennyiben
ez előtt bármikor részesültünk, és az ország-
ban ő a legbiztosabb hitelbe vevő, — most
hazafias érzelmünk fűződik a kölesönadott
pénzhez.

Hazánkról, városunkról, családunkról,
gyermekünk jövő boldogságáról mindannak
megmentéséről van most szó, ami nekünk
szent és a legkedvesebb.

Nagyfontosságú, hogy a második hadi-
kölesön jegyzése is minél teljesebben sike-
rüljön. Ezt kívánja pedig mindannyiunk *jól
fölfogott érdeke.*

A jövő héten, szerdán lejár a második
hadikölcsön jegyzésére kitűzött terminus. —
Somogyi Szilveszter polgármester vasárnap
délelőtt tíz órára ülésre hívta meg a város
közönségét s a szakegyesületeket. — Az
ülésen *Balogh* Károly pénzügyi tanácsnok
előadást fog tartani a második hadikölcsön
jegyzéséről s ismertetni fogja az állami jegy-
zések előnyös feltételeit.

Péntek délelőtt *Cicatricis* Lajos dr. főis-
pán Szentesről telefonon érdeklődött az ed-
digi jegyzés iránt. — A kormánynak ugyanis
sürgős értesítést kell felküldeni az összes vá-
rosok vezetőinek az eddigi hadikölcsön jegy-
zések eredményéről.

Szegeden a mai napig a főispáni hiva-
talban, a postán és az összes bankoknál a
hadikölcsön jegyzések összege 4.331,400 ko-
rona.

Ebben az összegben bennefoglaltatik az a
2.350,000 korona is, amelyet a város jegy-
zett. Így a közönség eddigi jegyzése nem
tesz ki egészen két millió koronát sem.

Felülmul minden
várakozást a

De
Profundis

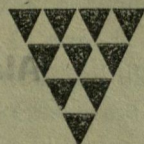
Szociális dráma 6 részben.

A kinematográfia
páratlanul álló ese-
ménye! :-: :-:

Szombat, vasárnap

az

URÁNIÁBAN.

Előadások 5, 7 és 9 órakor
vasárnap 2 órától kezdve.

A legutóbbi nagyobb jegyzéseket itt közöljük:

A Magyar és Osztrák Bank főtanácsai Bécsben ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a jegybank mindkét hadikölcsönre 20 millió koronát jegyez, ugyanannyit, mint az első hadikölcsönre, vagyis 10 millió koronát az osztrák és 10 milliót a magyar hadikölcsönre.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál a mai napon a többi között a következők jegyezték: Adria m. kir. Tengerhajós R.-T. 1.000.000. Egyesült Izzólámpa és Villamosági 300.000. Baruch Jeremiás 400.000 koronát jegyzett, ebből 250.000 koronát a Kereskedelmi Banknál, Osztálysorsjáték igazgatósága 200.000. Schlick-Nicholson 200.000 koronát.

A Magyar Általános Hitelbanknál a következők jegyezték: Hirtenbergi tölténygyár 750.000 koronát, Biedermann Rudolf báró (mint az első hadikölcsön alkalmával) 400.000, A. von Blaschke, a berlini S. Bleichröder bankház társtulajdonosa 250.000, Magyar dohánykereskedelmi r.-t. 250.000. Franck Henrik fiai, Linz 250.000, Magyar mezőgazdák szövetsége 200.000, Kartonyomó-ipar r.-t. 200.000, A magyar országgyűlés képviselőháza 200.000, özvegy Ferri Lipótné grófné 200.000, Szenieki takarékpénztár egyesület 200.000, Zichy Béla gróf 100.000, Machlup H. fiai I. m, bőrgyár r.-t. (más helyen is jegyzett 50.000 koronát) 100.000, Kaszeli Ferenc 100.000, Latzkó N. és Popper A. 100.000, Gyapjúkereskedelmi Társaság 100.000 Lichtschein Dezső 100.000, Lichtschein Samu 100.000, özvegy Nemes Vincéné grófné 100.000 koronát.

A Trieszti Általános Biztosító Társulat (Generali), mely az első hadikölcsönre 11 milliót és pedig 4 milliót a magyarra és 7 milliót az osztrákra jegyzett, a második kölcsönre 8 és fél milliót és pedig 3,500.000 koronát Budapesten és 5,000.000 koronát Bécsben jegyzett. A Trieszti leányintézetei

közül a második magyar hadikölcsönre az Első Osztrák Általános Biztosító társaság 500.000 koronát, a Magyar Jég- és Viszontbiztosító R.-T. 300.000 koronát, az Universale általános népbiztosító részvénytársaság 50.000 koronát és az Európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság 50.000 koronát fognak jegyezni.

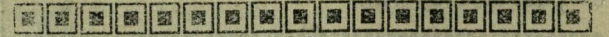
A Wiener Bankverein magyar fiókjánál Czell Károly, Frigyes, Jenő és Rezső bécsi nagyiparosok összesen 1 milliót jegyezték a hadikölcsönre. A Duna Biztosító Társaság a magyar hadikölcsönre 1,500.000 koronát jegyezt. A Hangya, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetsége 250.000 koronát jegyzett hadikölcsönre. A Művezetők Országos Szövetsége négyszázezer koronát jegyezt.

Hermes magyar általános váltóüzlet részvénytársaságnál a következők jegyezték: Richters A. W. fiai Bécs 150.000, He'vey Tivadar dr. 100.000, Fried S. 100.000, Spitzer H. 100.000 koronát.

A vidéki városok közül: Arad az-uj hadikölcsönből 1 milliókoronát jegyezt. Debrecen jogi és pénzügyi bizottsága tegnap délutáni ülésén hozott határozata szerint javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy Debrecen városa három millió koronát jegyezzen a második hadikölcsönre. Székesfehérvárott a jegyzés már meghaladja az egy millió koronát. A város törvényhatósági bizottsága e hó 22-én rendkívüli közgyűlést tart a hadikölcsön jegyzés ügyében. Szatmárnémeti szabad királyi város 100.000 koronát jegyezt. Szabadka város egy millió koronát jegyezt a második hadikölcsönből s erre az összeg 75 százaléka erejéig kezizálogkölesont vett fel.

Szegeden jegyezni lehet hadikölcsönt a főispáni hivatalban, a postahivataloknál, a Szeged-Csongrádinál, a Szegedi Hitelbanknál, a Kereskedelmi és Iparbanknál, a May és Szécsi-banknál.

Árul az, aki a nemzet nagy ügyétől a mai napokban megvonja támogatását s minden erejével azon, hogy a második hadikölcsönnek minél teljesebb sikere legyen

APRU HIRDETÉSEK.

Az összes harcterek legjobb és legáttekinthetőbb térképei legolcsóbb áron

Várnay L.

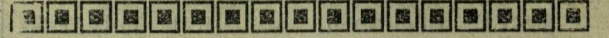
könyvkereskedésben Kárász-utca 9.

Modern képkereket

legfinomabb kivitelben a legrövidebb idő alatt

HOFFER ÉS TARSA
készít

Iskola-utca 18.

Szeged szab. kir. város adóhivatala.

9281/915. adh.

Adófizetés iránti hirdetmény.

Alulírott városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat, akik a városi adófényben előírt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adó, valamint a Sövényházi, Martonosi ármentesítő társulati-díj, Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédségélléptárat illető hozzájárulási és ipartestületi tagsági díjtarozásukat

e hó 15-éig be nem fizették,

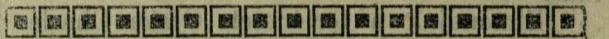
hogy azt járulékaival együtt, jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis

e hó 23-áig

az alulírott városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás meg fog indítani.

Szeged, 1915. évi május hó 15-én.

Városi adóhivatal.

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

Szeged, Klauzál-tér 2.

Fiókhintézetek: Baján, Nagykikindán és Panesován.

Hadikölcsön

nyilvános aláírási helye.

Aláírások eszközölhetők

május 26 (szerda) bezárólag.

Aláírási feltételek:

6⁰/₁₀-os hadikölcsönnél

100 korona jegyzés után fizetendő 97 kor. 50 fill.

5¹/₂⁰/₁₀-os hadikölcsönnél

100 korona jegyzés után fizetendő 90 kor. 80 fill.

A hadikölcsönt jegyzőknek előnyös

feltételek mellett előleget nyújtunk.

Minden hazafinak becsületbeli kötelessége hadikölcsönt jegyezni.